Skønhedsbegrebet.

»Skønhed«, sagde Aristoteles, da man spurgte ham, hvad det var, »det er et Spørgsmaal, vi maa overlade til de Blinde!« Sagen maa dog alligevel have interesseret ham, thi senere skrev han en Bog — eller rettere en Afhandling — derom, som desværre er gaaet fuldstændig tabt.

Der er efter den Tid skrevet adskillige omfangsrige Værker om dette Æmne, bl. a. af Æstetikere som Hegel, Schelling, Fichte, Emerson, Burke, Gautier o. m. a., men Resultatet af den hele Filosofi synes at være, at Skønheden ligesom Kærligheden ikke kan defineres.

Alverdens Billedhuggere, Malere og Digtere har skildret Skønheden i deres Arbejder, men forklaret den har de ikke, og selv om de havde prøvet derpaa, er Udtalelserne lige saa forskellige som de forskellige Landes Sæder og Kultur.

Om én Ting synes imidlertid den filosoferende Verden at være enig, nemlig, at Skønhedens Væsen bestaar i dens Tiltrækningskraft, (et Vidnesbyrd herom er Venus fra Milo), men om Hemmeligheden ved Tiltrækningskraften er man atter højst uenig. Mens de fleste Filosofer er komne til det Resultat, at Skønheden er betinget af Sjælelivet, synes dog Enkelte, som t. Eks. Gautier, Franskmand som han er, at være af en modsat Mening; han skriver: »En Kvinde, som er smuk, er klog nok . hun har nemlig den Klogskab at' være smuk. Jeg foretrækker en smuk Mund for en skøn Aand og giver gerne halvtresindstyve Sjæle for en velformet Ankel!«

Burkes Fordringer til kvindelig Skønhed er i kort Gengivelse følgende: »For det første maa en Kvinde ikke være for høj, for det andet maa hun være mild og blid, for det tredje maa hun have mange forskellige aandelige Egenskaber, der for det fjerde virker som et harmonisk Hele; for det femte maa hun være smukt bygget uden at have fremtrædende Præg af Styrke, og endelig maa hun have en klar, sund Hudfarve.«

Beslægtede med Gautiers Udtalelser er de, der findes i et muhamedansk Værk, El Ktab, i hvilket det det hedder, at for at kaldes smuk maa en Kvinde være i Besiddelse af fire Ting af sort Farve, nemlig Haar, Øjne, Øjenbryn og Øjenvipper. Dernæst fire Ting af hvid Farve: Hud, Øjeæble, Tænder og Hænder; fire Ting af rød Farve: Kinder, Læber, Tunge og Tandkød; endvidere fire Ting af rund Form: Hoved, Hals, Overarm og Ankel; fire Ting af slank Form: Ryg, Fingre, Arme og Ben, og endelig fire Beviser paa — Indskrænkethed, der røbes i Øjne, Næse, Læber og Fingre!

Det er til syvende og sidst naturligvis ganske individuelt, hvad hvert enkelt Menneske forstaar ved Skønhed. Evropæere, Negere og Østerlændere har vidt forskellige Begreber herom; men civiliserede Mennesker har dog en bestemt fælles Fordring til Skønhed, nemlig, at den skal kunne vække et Velbehag, der ikke er betinget af nogen Forkærlighed.

For at kunne vække Velbehag maa det aandelige Udtryk være smukt, og der maa i Menneskets hele Ydre være en Harmoni, som har sin Rod i en skøn Sjæl. Ligesom et smukt formet Ansigt kan synes uskønt, naar Blikket er ondt, lumsk eller hadefuldt, saaledes kan selv de grimmeste Træk forskønnes af et smukt Udtryk.

I Slutningen af det attende Aarhundrede vakte Lavater (bekendt schweizisk Filosof) stor Opsigt med sine fysionomiske Læresætninger, i hvilke han paastod, at Alt, hvad der foregaar i Menneskets Sjæl, udtrykker sig i Ansigtet; der gives moralsk Skønhed og moralsk Hæslighed ligesom legemlig Skønhed og legemlig Hæslighed. Til skønne, moralske sjælelige Bevægelser svarer skønne Ansigtsudtryk, til hæslige Sjælsbevægelser hæslige Ansigtsudtryk Men ethvert ofte gentaget Udtryk i Ansigtet giver tilsidst et staaende Træk; jo oftere Udtrykket gentages, og jo stærkere det er, desto dybere præges Trækket. Der bestaar et nøje Forhold mellem et Menneskes Udseende og dets moralske Karakter.

Forskønnelsesdriften hos Kvinden bunder dybt i hendes Væsen. Undertiden har denne Drift forført hende til at begaa Galskaber, paa hvilke taarnhøje Chignon'er, Krinoliner, Tournurer, Hvepsefigurer og mange andre Latterligheder er talende Beviser; m n efterhaanden som hun frigøres aandeligt, vil hun ogsaa frigøres legemligt for al Unatur, og hun vil lære at indse, at Forskønnelsestrangen bedst tilfredsstilles ved Midler som Sjælsadel, Sundhed og Naturlighed.

V. A.

Opgave til Læserne.

Vi har Tid efter anden fra nogle af vore Abonnenter faaet indsendt Opfordring om at anbringe et Motto omkring Dronning Margrethes Billede paa Bladets Forside, et Motto, som kan have Adresse til enhver tænkende Kvinde i Danmark. Vi henvender os i den Anledning til Læserne og beder dem at indsende Forslag til et smukt og passende Motto. Forslagene maa i forseglet Konvolut være indsendt til Bladets Redaktion, Nørregade 33, inden 1. December.

Elisabeth Cady Stanton.

Ved *Dagmar Hjort.*

(Fortsat.)

Klædt i Kvækerdragt kørte Harriet om Aftenen med en af Gerrit Smiths tro Tjenere til Oswegs for derfra at sejle til Kanada. Næste Dag kom hendes Herre og Marshallerne fra Syracuse til Petersboro for at søge efter hende. Mr, Smith modtog dem venligt. Han forsikrede dem om, at der ingen Slave opholdt sig hos ham, og sagde, at de maatte for ham gerne gennemsøge hele hans Ejendom. Han indbød dem til Middag og opholdt dem saa længe som muligt, da hver Time hjalp Harriet til at komme udenfor deres Rækkevidde. Thi skønt hun havde 18 Timers Forspring, frygtede han dog, at et eller andet Uheld mulig kunde forsinke hende. Ejeren var aabenbart en Gentlemand, for da Mr. Smith forsikrede, at Harriet ikke var der, anstillede han ingen Undersøgelser, for at det ikke skulde se ud, som om han drog hans Ord i Tvivl. Aabenbart var han forbauset over at træffe en saa høflig og elskværdig Abolitionist, og ved Bordet diskuterede de roligt Slaveproblemet, skønt den offentlige Mening var hvidglødende med Hensyn til dette Spørgsmaal. De trykkede varmt hinandens Hænder ved Afskeden og udtalte begge Ønsket om, at man maatte finde en ordenlig Løsning paa denne for Nationen saa vigtige Sag. Tjeneren kom tilbage med den gode Efterretning, at Harriet var i Sikkerhed hos Venner i en god Stilling i Kanada. Herrit Smith offentliggjorde derefter et Brev til hendes Herre i »New York Tribune«, hvori han skriver: Det vil sikkert glæde Dem at høre, at Deres Slavinde Harriet, som De har vist saa stor Interesse for, nu er en fri Kvinde under den britiske Krones Beskyttelse. Jeg har haft den Ære at have hende i mit Hus, og jeg havde sendt hende til Ontariosøen i min Vogn netop 18 Timer før Deres Ankomst. Derfor var jeg saa villig til at lade Dem undersøge min Ejendom.«

Paa den Tid var Abolitionispørgsmaalet brændende. I Nabobyerne blev der holdt Møder af James Birney*), en Sydbo der havde emanciperet sine Slaver, Charles Stuart fra Skotland, George Thorupsen fra England, Jarresin*), Phillips*), Abby Kelly*), Lucretia Mott*), Fr. Douglass*) o. a. Det var ogsaa paa Peterboro, at jeg først traf den Mand, der ansaas for den mest veltalende og energiske abolitionistiske Agitator, Henry B. Stanton**). Der blev afholdt en Række Antislaverimøder i Madison Grevskab, og her havde jeg den Fornøjelse først at høre ham. Da jeg var en lidenskabelig Beundrer af Veltalenhed, gjorde han et dybt Indtryk paa mig. Hans Veltalenhed var ikke saa flydende som Phillips, men han kunde faa sine Tilhørere til baade at le og græde. Det sidste, sagde Phillips selv, at han ikke kunde, Jeg var begejstret over de Ideer om Individernes Rettigheder, som jeg her hørte. Thi Antislaverimøderne var den bedste Skole for det amerikanske Folk til at lære og forstaa de republikanske Principper. Disse Møder og Diskussionerne hos min Fætter regner jeg blandt mit Livs lykkelige Tilskikkelser.

En Morgen efter Frokost kom Mr. Stanton hen til mig og sagde: »Da vi ingen Møder har nu, vil De saa ikke ride en Tur med mig.« Jeg svarede ja, lod Hesten sadle, tog min Ridedragt paa, og vi red af Sted. Paa Hjemvejen standsede vi ofte for at beundre det smukke Landskab og maaske ogsaa hinanden, og mens vi langsomt red gennem Skoven, lagde han sin Haand paa Nervet af Sadlen, og til min Overraskelse fremkom han med en af disse Tilstaaelser, som tappre Riddere altid har fundet veltalende Ord for, og som skønne Damer altid har lyttet til med halvt glade og halvt forbavsede Følelser.

Resultatet af disse herlige Oktoberdage i 1839 var et Bryllup i Johnstown den 10. Maj 1840 og en Rejse til den gamle Verden.

Jeg forblev paa Petersboro i 6 Uger af dette fortryllende Efteraar, som endte i en indianisk Sommer med dens forunderlig varme, disede Luft. Med denne Aarstids særegne Fortryllelse følger altid et Anstrøg af Melankoli i Naturen, og jeg følte dette meddobbelt Vægt, da min Forlovelse ikke var en ublandet Glædestid for mig. I alle konservative Familjer var der en stærk Uvilje mod Abolitionisterne og mod Antislaveribevægelsen. Min Fætter Gerrit Smith talte højtidelige manende Ord til mig, og mens han samtidig roste

*) James Birney var gift med en Søster til Gerrit Smiths Kone. Garrison og Phillips var Abolitionistbevægelsens Førere. Abby Kelly og Lucretia Mott to Kvækerinder, der ivrigt agiterede mod Slaveriet. De hørte til de allerførste Kvinder, der talte ved offentlige Møder. Fr. Douglass var en bortflygtet Mulats'ave, bekendt for sin store Veltalenhed.

O. A.

**) Henry Stanton studerede oprindelig Theologi paa Lanes Seminarium. Men da Forstanderen forlangte, at Studenterne skulde lukke deres abolitionistiske Klub, forlod han Seminariet og stillede sig helt i Abolitionistsagens Tjeneste.

O. A.

„Gamle Mand".

Jeg kaldte ham »gamle Mand«. men han var ikke nogen gammel Mand; han var en lille Dreng — vor første. Hans Bedstemoder, som havde Erfaring, sagde endogsaa, at han lignede et Barn lige saa meget som alle andre Børn, hun havde haft med at gøre.

Han var vor første, og vi elskede ham. Lizzie kaldte ham Willie, for det Navn holdt hun mest af; hun havde jo haft en Broder William, der faldt i Krigen. Men jeg kaldte ham aldrig andet end »gamle Mand«, og det Navn passede, for han var saadant et fornuftigt lille Barn, der altid tænkte og tænkte, akkurat som om han kunde være Dommer, og naar han lo, var det ikke som andre Børn, men ganske alvorligt.

Lizzie og jeg var enige om, at naar »gamle Mand« blev stor, skulde han paa Kollegiet og studere, selv om vi skulde sælge Gaardenfor det. Men vi kunde aldrig komme til en Slutning, om hvad han skulde være; Lizzie havde tænkt sig at han skulde være Præst som Bedstefader Baker, men jeg syntes, han skulde være Jurist ligesom Onkel Barlow. Vi kom aldrig til noget Resultat om hvad »gamle Mand« skulde blive, og medens vi overvejede, voksede han; men altid var han ligesaa alvorlig og højtidelig som en Dommer.

Lizzie var henrykt over Drengen og blev aldrig træt af at slæbe paa ham og lege med ham. Jeg elskede ham ogsaa, men det var vist intet imod Lizzies Kærlighed til »gamle Mand«. Da han havde Mæslinger, sad hun hos ham Dag og Nat, indtil han var rask igen, holdt hans Haand, sang for ham, og græd sig næsten Øjnene ud af Hovedet, fordi hun ikke kunde give ham koldt Vand at drikke, naar han bad om det.

Og jeg — mit Hjerte hang ogsaa ved »gamle Mand«; men jeg var jo Mand og kunde ikke være bekendt at vise det som Lizzie. Men nu da »gamle Mand« er — nu da han ikke er her, tør jeg heller ikke vise, hvor meget han var for mig — for Lizzies Skyld.

Sommetider naar jeg tænker derover, gør det mig ondt, at jeg aldrig kunde finde den rette Maade at vise »gamle Mand«, hvormeget jeg holdt af ham. Jeg plejede at sætte ham paa mit Knæ og skære Ansigter for ham og andre tossede Ting, og naar Ingen saa det, kyssede jeg hans røde Kinder; en Gang prøvede jeg at synge for ham, men han gav sig til at græde, og jeg forsøgte det aldrig mere.

«Gamle Mand« brød sig ikke om mig, som om sin Moder, for han krøb ned af mit Skød og løb efter Lizzie; han vilde være hos hende, ihvad hun end tog sig til — enten hun bagte eller syede eller kogte Mad, det var ham lige meget. Han var ikke glad, uden naar han var hos sin Moder.

De fleste Drenge, som jeg har hørt om, er stolte over at gaa med deres Fader, gøre hvad han gør og have Klæder, der ligner hans. Men med »gamle Mand« var det ganske anderledes; hans Moder var hans bedste Ven; han løb altid til hende, og det er en stor Trøst for Lizzie at tænke paa.

»Gamle Mand« havde altid noget at betro sin Moder. Naar han legede ude i Forstuen, raabte han: »Mo'er, Mo'er«, og hvad enten Lizzie var i Køkkenet, Brændehuset eller i Gaarden, svarede hun: »Hvad er det, lille Stump!«

Saa svarede »gamle Mand«: »Tom her Mo'er; mig vil si'e Dig noget!«

Jeg har aldrig kunnet udfinde, hvad det var, han vilde betro hende; jeg tror egentlig ikke, han havde noget at fortælle hende, men han følte sig ene og vilde mærke, at hun var i Nærheden. Men det gjorde ingen Forskel for hende. Ligemeget hvad hun havde travlt med, saa snart »gamle Mand« raabte, at han vilde sige hende noget, løb hun straks hen til ham.

Saa lo han med sin alvorlige Latter, lagde begge Arme om hendes Hals og hviskede — han troede,